

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Conceptului Sistemului Informațional „Administrarea Patrimoniului Public de Stat” și Regulamentului privind modul de ținere a Sistemului Informațional „Administrarea Patrimoniului Public de Stat”

1.Denumirea autorului

Proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Conceptului Sistemului Informațional de Stat „Administrarea Patrimoniului Public de Stat” și Regulamentului privind modul de ținere a Sistemului Informațional Automatizat de Stat „Administrarea Patrimoniului Public de Stat”.

2.Condițiile ce au impus elaborarea actului normativ și finalitățile urmărite

În conformitate cu prevederile art. 7 al. (2) al Legii nr.121/2007 privind administrarea și deetizarea proprietății publice, organul abilitat cu administrarea și deetizarea proprietății publice a statului este Agenția Proprietății Publice. Mandatul Agenției este unul foarte extins.

În domeniul administrării proprietății publice, de competența Agenției sunt:

- participarea la administrarea întreprinderilor de stat, a societăților comerciale cu capital de stat ori cu capital de stat și privat, inclusiv în componența consiliilor acestora;
- administrarea terenurilor proprietate publică a statului aferente bunurilor imobile proprietate privată, inclusiv darea lor în locațiune/arendă;
- administrarea, în modul stabilit de către Guvern, a terenurilor proprietate publică a statului aferente bunurilor imobile proprietate publică a statului, inclusiv darea acestora în locațiune/arendă/superficie;
- administrarea, în modul stabilit de către Guvern, a terenurilor proprietate publică a statului atribuite domeniului public al statului, determinate în conformitate cu Legea nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice, inclusiv darea acestora în locațiune/arendă/superficie;
- administrarea, în modul stabilit de către Guvern, a terenurilor proprietate publică a statului aflate în gestiunea întreprinderilor de stat și a celor indicate în Lista unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, aprobată prin Legea nr.668/1995, inclusiv darea acestora în locațiune/arendă/ comodat/superficie;
- procurarea și/sau schimbul, în temeiul unei hotărâri de Guvern și în numele lui, a pachetelor de acțiuni (cotelor sociale) în societățile comerciale cu capital privat ori cu capital public-privat;
- adoptarea deciziilor privind preluarea în administrare a bunurilor proprietate a statului din administrarea economică a societăților comerciale fondate în procesul privatizării;

În domeniul evidenței și consolidării patrimoniului public, de competența agenției sunt:

- ținerea registrului patrimoniului public;
- generalizarea rapoartelor anuale privind administrarea proprietății publice, prezentarea lor Guvernului

- coordonarea activității legate de delimitarea bunurilor domeniului public și bunurilor domeniului privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, în conformitate cu legislația;
- exercitarea funcțiilor de deținător de acțiuni (părți sociale) în societățile comerciale cu capital integral sau parțial de stat;
- întocmirea proiectului de listă a bunurilor proprietate publică nepasibile de privatizare, în baza propunerilor autorităților administrației publice centrale și locale, prezentarea acestui proiect Guvernului spre aprobare și înaintare în Parlament;
- generalizarea proiectelor de liste ale bunurilor proprietate publică a statului, ale lucrărilor și serviciilor de interes public național propuse de către autoritățile publice centrale pentru concesionare sau pentru altă formă de parteneriat public-privat, precum și a condițiilor concesionării ori ale altei forme de parteneriat public-privat, prezentarea acestora Guvernului spre aprobare.

În domeniul deetatării proprietății publice, de competența Agenției sunt:

- organizarea pregătirii și desfășurării procesului de privatizare a bunurilor proprietate de stat supuse privatizării și încheierea contractelor de vânzare-cumpărare a acestora;
- participarea la procesul de privatizare a terenurilor din domeniul privat al statului și încheierea contractelor de vânzare-cumpărare a acestora;
- organizarea pregătirii și desfășurării procesului de comercializare a bunurilor sechestrate ale întreprinderilor de stat și ale societăților comerciale în care cota statului nu este mai mică de 25%, neincluse în lista bunurilor nepasibile de privatizare;
- monitoringul și supravegherea executării de către cumpărători a obligațiilor asumate în contractele de vânzare-cumpărare a bunurilor proprietate de stat, aplicarea de măsuri în vederea executării acestor obligații sau rezilierii contractelor, soluționarea litigiilor în problemele privatizării;
- informarea potențialilor investitori și societății civile despre desfășurarea procesului de privatizare și rezultatele lui;
- gestionarea mijloacelor financiare destinate restructurării/lichidării sau privatizării întreprinderilor ori altor bunuri proprietate de stat.
- întocmirea proiectului de listă a bunurilor proprietate de stat supuse privatizării, prezentarea lor Guvernului spre aprobare;
- examinarea proiectelor individuale de privatizare și prezentarea lor Guvernului spre aprobare etc;

În domeniul evidenței și consolidării patrimoniului public, principalele provocări ale agenției țin de asigurarea unei evidențe robuste a bunurilor imobile proprietate publică (inclusiv a terenurilor) și sporirea eficienței utilizării patrimoniului public, inclusiv prin darea în locațiune, arendă sau superficie a terenurilor proprietate publică a statului. Pentru realizarea cu succes a acestor funcții, agenția trebuie să dispună de o informație exhaustivă, autentică și actualizată, în timp real, cu referire la suprafața bunurilor imobile proprietate publică, gradul de utilizarea a acestora, inclusiv a terenurilor proprietate publică a statului, precum și veniturile încasate din locațiune, arendă sau superficie. În lipsa unui sistem informațional, agenția nu poate dispune de această informație în timp util, ceea ce periclitează luarea unor decizii avizate.

Cât privește domeniul de administrare a patrimoniului public, provocările cele mai mari țin de dezvoltarea și întreținerea bazelor de date integrate care permit analiza performanțelor și a proceselor de utilizare și valorificare a patrimoniului public; dezvoltarea și întreținerea sistemului informațional integrat de supraveghere a indicatorilor financiar-economici și operaționali ai entităților cu cotă de stat administrate de Agenție; evidența componentei organelor de conducere a companiilor de stat; analiza și evaluarea performanței organelor de conducere a companiilor de stat etc. Astfel, în contextul în care Agenția nu dispune de baze de date integrate aferente performanței administrării proprietății publice, conducerea agenției nu poate acționa în numele statului aidoma unui proprietar informat. De cealaltă parte, Agenția nu dispune de un sistem informațional integrat de supraveghere a indicatorilor financiar-economici și operaționali ai entităților cu cotă de stat așa cum o cer prevederile Hotărârii Guvernului nr. 902/2017 (punct 9 al. 3) litera e) și punct 24 al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice). În lipsa unui sistem informațional automatizat, Agenția nu poate dispune, în timp util, de informațiile referitoare la: numărul personalului angajat la întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni cu capital de stat; ponderea cheltuielilor de personal în totalul cheltuielilor operaționale; nivelul mediu de salarizare; remunerarea personalului de conducere; ponderea cheltuielilor operaționale raportate la veniturile din vânzări; raportul dintre capitalul propriu și capitalul social al entității; raportul dintre investițiile brute în mijloacele fixe și capitalul social; nivelul datoriilor curente pe termen mediu și lung etc.

În domeniul deetatării principalele provocări țin de sistematizarea și ținerea informațiilor aferente obiectivelor scoase la privatizare, concesiune, PPP în scopul asigurării unui proces ireproșabil de organizare a concursurilor și monitorizarea îndeplinirii de către investitori a obligațiilor contractuale. În conformitate cu contractele de parteneriat public-privat sau cu contractele de concesiune, partenerul privat are obligații de asigurare a unui anumit nivel de calitate a serviciului prestat și/sau de întreținere, modernizare sau construcție a infrastructurii care face obiectul contractului de parteneriat sau concesiune. Neîndeplinirea acestor obligații necesită a fi foarte bine documentată, notificată în termen și sancționată conform prevederilor contractuale și legale. În lipsa unui sistem informațional integrat monitorizarea notificarea și aplicarea penalităților contractuale devine un proces deloc trivial, acesta implicând riscuri litigioase pentru Agenție și riscuri patrimoniale considerabile pentru Bugetul de Stat și patrimoniul public. Ca și în cazul contractelor de concesiune sau de instituire a parteneriatelor public-private și procesul de deetatăre presupune componenta de monitorizare postprivatizare, care implică necesitatea acumulării, procesării analizei și interpretării unui volum impunător de date. Unele contracte de privatizare prevăd obligații pe termen mediu lung asumate de investitori, iar lipsa unui sistem automatizat de raportare și evidență a îndeplinirii acestor obligații ridică riscul nerespectării acestora cu potențiale consecințe sistemice. În unele cazuri, investitorul care a intrat în posesia companiei de stat are, printre alte obligații, și cea de menținere a unui număr de locuri de muncă, obligație care poate fi îndeplinită formal prin menținerea statelor de personal, dar care nu este realizată datorită unor eventuale moratorii pe angajări impuse de conducere etc, interesul statului fiind prejudiciat.

În conformitate cu datele Registrului Patrimoniului Public, la situația din 01.01.2023, Agenția este fondator la 122 de întreprinderi de stat și deține cotă de participare la 70 societăți comerciale cu capital de stat, dintre care 40 întreprinderile de stat și 26 societățile comerciale cu capital de stat sunt în proces de lichidare sau

insolvabilitate. Într-un astfel de context, Agenția trebuie să demonstreze agilitate și implicare pentru a proteja interesele patrimoniale ale statului în procesele de insolvabilitate, lichidare sau restructurare intentate în privința companiilor de stat. Astfel, este nevoie de o soluție automatizată care ar permite evidența și gestiunea proceselor de judecată a părților implicate și a persoanelor delegate de Agenție să reprezinte interesele statului (debitorului).

În conformitate cu prevederile art. 3 al Legii nr. 121/2007, administrarea și deetimizarea proprietății publice se realizează cu respectarea principiilor eficienței, legalității și transparenței. În conformitate cu prevederile legale aceste principii se realizează prin:

- determinarea componenței și a valorii bunurilor domeniului public al statului și al unității administrativ-teritoriale, evidența acestor bunuri;
- delimitarea bunurilor proprietate publică a statului și a bunurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale;
- sporirea atractivității întreprinderilor de stat/municipale și a societăților comerciale cu capital public prin administrare corporativă, alegere pe bază de concurs a administratorilor, stimulare a lor potrivit rezultatelor obținute și prin alte modalități;
- prognozarea, planificarea, evidența, monitoringul și supravegherea proprietății publice;
- apărarea drepturilor și intereselor legitime ale statului și ale unităților administrativ-teritoriale, ale persoanelor juridice în domeniul proprietății publice.
- corelarea direcțiilor, ritmului și modalităților de deetizare a proprietății publice cu strategiile de dezvoltare a ramurilor și sectoarelor economiei naționale, precum și cu prioritățile de dezvoltare a unităților administrativ-teritoriale și a țării în ansamblu;
- sporirea atractivității bunurilor pasibile de privatizare prin alegerea unei modalități adecvate de restructurare și de privatizare, prin alte măsuri;
- atragerea unui număr cât mai mare de participanți la privatizare, acordarea de drepturi egale, asigurarea concurenței loiale între participanți;
- asigurarea egalității în drepturi și apărarea intereselor legitime ale statului, ale unităților administrativ-teritoriale și ale participanților la privatizare.

Îndeplinirea acestor funcții în contextul capacităților instituționale extrem de limitate, a unui mandat foarte extins și în lipsa unor soluții informaționale adecvate, devine o sarcină quasi irealizabilă. Este greu să vorbim despre eficiență și transparență în contextul în care instituția nu are instrumente adecvate pentru înregistrarea, sistematizarea, prelucrarea, gestiunea și analiza tuturor datelor. Informațiile cu privire la componența consiliilor, a contractelor de arendă sau suprafață a terenurilor proprietate publică a statului, planul de afaceri a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital de stat dar și rapoartele de audit, dările de seamă a consiliului și a organului executiv, situația financiară a entității etc. nu sunt actualizate în timp util și nu sunt făcute publice nu din rea voință, ci din constrângeri asociate capacității extrem de reduse de prelucrare a unui volum atât de mare de informații care necesită a fi colectate, analizate și interpretate pentru ca ulterior să poată fi plasate pe pagina Agenției.

În anul 2021, agenția a demarat procesul de digitalizare a Registrului Patrimoniului Public, ținut în temeiul art.20 din Legea nr.121/2007 și care include doar

cele șapte subregistre prevăzute de lege, achiziționând serviciul de elaborare a Sistemului Informațional Automatizat „Registrul patrimoniului public”, recepționat prin Actul de predare-primire din data 21.12.2021. Totodată la zi, ținerea Registrului se realizează în conformitate cu prevederile punctului 7 din Regulamentul cu privire la Registrul Patrimoniului Public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 675/2008 în formă manuală și electronică, dar „autentice”, fiind considerate datele înscrise în formă manuală în cărțile Registrului în baza dărilor de seamă prezentate anual de: autoritățile publice centrale și locale, entități cu cotă de stat, societăți comerciale care dețin în gestiune bunuri proprietate de stat, semnate, cusute și legalizate cu ștampila entității.

În consecință, inițierea elaborării unui sistem informațional automatizat integrat nu este doar impusă de prevederile legale în vigoare, dar este și absolut necesară ținând cont de provocările pe care le întâmpină instituția. Astfel, Agenția are nevoie de o soluție electronică automatizată integrată, de tip Government Resource Planning (GRP), care ar facilita activitatea tuturor direcțiilor din cadrul Agenției, care ar reduce volumul informațiilor procesate manual, ar elimina redundanța, ar înlocui supremația datelor înregistrate manual cu cele în format digital și ar facilita evidența, analiza și interpretarea datelor furnizând informații cu un nivel înalt de încredere pentru a sprijini procesul de luare a deciziilor, dar și transparența instituției. Necesitatea elaborării soluției IT integratoare de tip GRP a fost reconfirmată și prin punctul 2.2.2 al indicatorilor de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei cu privire la administrarea proprietății de stat în domeniul întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.911/2022, care pune în sarcina APP și a Cancelariei de Stat operaționalizarea până în 2024 a unei soluții IT integratoare de administrare a patrimoniului public de stat.

3.Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației

Prezentul proiect de act normativ nu contravine legislației Uniunii Europene.

4.Principalele prevederi ale actului și evidențierea elementelor noi

Hotărârea prevede descrierea și organizarea Sistemului Informațional Administrarea Patrimoniului Public de Stat (SI APPS) și Regulamentul privind modul de ținere a SI APPS. Aceasta trasează scopul SI, sarcinile, principiile și funcțiile de bază ale SI APPS, baza normativ-juridică, spațiul funcțional și structura organizațională, necesare pentru crearea și punerea în aplicare a sistemului informațional automatizat de stat.

SI APPS este conceput ca un sistem informațional automatizat complex, de tip Government Resource Planing (GRP) destinat colectării, păstrării, prelucrării, actualizării, arhivării și restabilirii informației cu caracter juridic, patrimonial și financiar referitoare la existența, modalitățile și rezultatele utilizării patrimoniului public de stat al Republicii Moldova, de pe teritoriul ei și din străinătate, facilitând accesul electronic al actorilor implicați și părților interesate, la informațiile stocate, asigurându-se normele în vigoare aferente securității și protecției informației.

Scopul sistemului informațional automatizat SI APPS constă în asigurarea Agenției Proprietății Publice cu un mijloc modern și performant de automatizare a proceselor existente din cadrul agenției și de a oferi accesul la informații autentice, în timp util, autorităților publice, agenților economici cu cotă publică de stat sau municipală și publicului larg. Totodată, SI APPS va integra și Registrul Patrimoniului

Public (RPP) și va permite ținerea în format electronic a evidenței întregului patrimoniului public, la nivel național. Suplimentar, RPP este completat cu 7 subregistre noi, fapt ce va permite formarea unei imagini complete asupra evidenței și modului de valorificare a patrimoniului public.

Proiectul hotărârii de Guvern delimitează subiecții raporturilor juridice în domeniul creării, dezvoltării și utilizării sistemului informațional și al Registrului Patrimoniului Public din cadrul SI APPS, fiind reglementate drepturile și responsabilitățile tuturor actorilor precum și drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice aferente ținerii Registrului Patrimoniului Public.

Integrarea în cadrul proiectului a regulilor de raportare în RPP și a celor de ținere a evidenței Registrului Patrimoniului Public specificate în HG nr. 675/2008 cu privire la Registrul Patrimoniului Public, permit satisfacerea recomandării de abrogarea a HG nr. 675/2008 expuse la punctul 4. al. 2) din avizul AGE nr 3007-77 din 25.05.2023. Astfel, regulamentul SI APPS reglementează nu doar modul de colectare, prelucrare, actualizare și securizare a informațiilor pentru întreg sistemul, ci și din RPP.

Regulamentul explică modul în care se asigură accesul la informație pentru utilizatorii interni și cei externi, acesta stabilește felul în care se decide asupra informațiilor care sunt accesibile diferitor categorii de utilizatori, și definește modul în care se realizează, autorizează și se controlează înscrierile în Registrul Patrimoniului Public.

5.Fundamentarea economico – financiară

Realizarea prevederilor proiectului hotărârii de Guvern nu implică cheltuieli din bugetul de stat. Finanțarea achiziției SI APPS va fi realizată cu suportul Fundației Soros Moldova oferită în cadrul proiectului „Creșterea eficienței sectorului Întreprinderilor cu Capital de Stat – etapa 4”, contract de grant nr. G15235 din 23.12.2022, dintre Fundația Soros Moldova și Asociația Obștească „Centrul Analitic Independent Expert-Grup”. Achiziția serviciului va fi desfășurată prin intermediul unei licitații publice, organizată de către Expert-Grup în strictă conformitate cu procedurile de Licitație prevăzute în Manualul de achiziții bunuri, lucrări și servicii al Fundației Soros Moldova, iar în componența grupului de lucru pentru achiziția serviciilor de dezvoltare a SI APPS va fi inclus și un reprezentant al Agenției pentru Guvernare Electronică.

6.Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de hotărâre se încadrează în cadrul normativ în vigoare, iar aprobarea acestuia nu va genera ca consecință necesitatea amendării altor acte normative. În conformitate cu Concepția sistemului informațional automatizat „Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1032/2006, va fi necesară certificarea SI APPS și înregistrarea în Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat.

7.Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Conceptului Sistemului Informațional Automatizat de Stat „Administrarea Patrimoniului Public de Stat” și Regulamentului privind modul de ținere a Sistemului Informațional „Administrarea Patrimoniului Public de Stat”, este plasat pe pagina oficială a Agenției Proprietății Publice (<http://www.app.gov.md/>) și pe platforma de participare a Cancelariei de Stat (<https://particip.gov.md>).

8.Constatările expertizei anticorupție

Potrivit art.34 alin.(1) și art.35 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de hotărâre va fi remis Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei anticorupție.

9.Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu conține prevederi pentru care ar fi necesară expertiza de compatibilitate.

10.Constatările expertizei juridice

Potrivit art.34 alin.(1) art.37 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, proiectul de hotărâre va fi remis Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice.

11.Constatările altor expertize

Proiectul nu conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător în contextul Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235/2006, astfel decăzând necesitatea de a elabora analiza impactului de reglementare asupra proiectului dat, precum și necesitatea examinării acestuia în cadrul ședinței Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Proiectul a fost avizat favorabil de către Agenția de Guvernare Electronică prin avizele Nr. 3007-77 din 25.05.23, Nr. 3007-139 din 08.08.2023 și susținut prin avizul Nr. 3007-149 din 16.08.2023. Propunerile și obiecțiile înaintate de AGE a fost acceptate, proiectul de hotărâre fiind modificat corespunzător.

Director General

Roman COJUHARI